

Posudek vedoucí práce

Autor: Roman Zábrodský

Název práce: Historické pozadí Bileáмова požehnání v knize Numeri a souvislost s aramejskými orákuly

Vedoucí práce: ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

Oponent: Mgr. Marek Vinklát, Ph.D.

Student Roman Zábrodský si vybral jedno z badatelsky zaměřených témat, vypsanych katedrou biblistiky a judaistiky. Zdůvodnění svého výběru přesně popisuje v úvodu své bakalářské práce. Díky svým dostatečným znalostem hebrejštiny a postupnému osvojování aramejštiny i řečtiny je diplomant na úrovni požadavků obvykle kladených na bakalářskou práci schopen studovat a vyvozovat elementární závěry z primárních jazyků. Jeho práce dokonce místy tyto požadavky převyšuje a blíží se úrovni práce diplomové. Parametrům diplomové práce odpovídá i její rozsah, 57 stran (včetně použité a prostudované literatury a příloh). Práce má také všechny požadované náležitosti, kladené na bakalářský gradus. Výčtem úvodní stranu, čestné prohlášení, anotaci a klíčová slova v češtině a angličtině, obsah, seznam používaných zkratk, úvod, téma pojednávané v kapitolách, závěr, seznam literatury a přílohy.

Práce pojednává o prorokování a věštění na starověkém Předním východě, ilustrovaném na příkladu Bileáмова příběhu z biblické knihy Numeri, s přihlédnutím k dalším biblickým i pobiblickým textům. Autor zmiňované vyprávění dává do souvislosti s nápisy nalezenými v Jordánsku, konkrétně v Tell Deir 'Allá.

Hodnocení:

V „Úvodu“ mě trochu zarazí, proč autor charakterizuje vybraný interpretační přístup „Ad fontes“ jako fatalistický? (s. 7,8). Zajímalo by mě, na základě čeho k této formulaci dospěl? Zajímavá a originálně popsaná je naopak jeho formulace hermeneutického přístupu k „tradici tradenta“, metoda forlage a tzv. etiologický přístup, někdy nazývaný podle tradice jako lectio brevis (s. 9).

Pozitivně i kriticky:

Argumentační schopnosti R. Zábrodského jsou většinou zdařilé, což je zřetelně vidět zejména na straně 16, a to zvláště u poznámky 26. Na práci lze jistě ocenit i její metodologické prolínání závěru religionistů, judaistů (pěkně pracuje s vybranou rabínskou literaturou) a starozákonními výklady. Autor tak předkládá práci, jež se ocitá na hranici tří humanitních odvětví – religionistiky, judaistiky a biblistiky, mezi nimiž se odborně poměrně dobře pohybuje. Je výborné, že diplomant pracuje s recentní českou i zahraniční literaturou, a z nastudovaného vyvozuje vlastní srozumitelné závěry. V práci používá hebrejské fonty, hebrejštinu uvádí bez vokalizace. Překlad stěžejních veršů je většinou podle znění Českého ekumenického překladu. Je též třeba ocenit, že autor místy navrhuje vlastní překlady stěžejních hebrejských výrazů. Ne vždy se mu však daří důsledně přeložit celý uváděný verš či slovní spojení. To je dle mého soudu patrně způsobeno menší pozorností, nikoliv neznalostí. Někdy je však studentovo písemné sdělení květnaté až nad přiměřenou míru. Jeho práce tak obsahuje i četná sofismata, např.

„ Práce ani autor si však nezadává hlubšího a obsáhlejšího průzkumu fenoménu prorocství v Tanachu a ve starověkém Izraeli, nýbrž pouze letmý průzkum pro účely této práce.“ (s. 31).

Největším odborným přínosem je 3. kapitola „*Nápis v Tell Deir 'Allá*“ (s. 35-45), v níž autor čtenáře seznamuje s minulostí i současným stavem bádání o nápisu, zmiňujícím proroka Bileáma. Již v „*Úvodu*“ (s. 7-11) a potom též v „*Závěru*“ (s. 51-52) autor připouští eventuální souvislost období pořízení tohoto nápisu a dobu tzv. Chizkijášovy náboženské reformy, což by mohlo nově osvětlit skutečnost, proč byl slavný Bileám z Moábu v knize Numeri vzat na milost.

Závěr práce je dobře strukturovaný a srozumitelný. Otázky vytyčené v úvodu jsou autorem zodpovězeny.

Použitá sekundární literatura je vhodně zvolená a pro pojednávané téma přínosná.

Romanovi Zábrodskému si dovoluji položit ještě tyto doplňující otázky:

1. Podařilo se vám „rozklíčovat“ věštebné metody biblického Bileáma“ (s. 11)?
2. Prosím o vysvětlení etymologie slova „profétés“. (s. 31).

Největším nedostatkem práce, který žel snižuje její hodnotu, je řada gramatických chyb. A to zejména na stranách 7, 11, 32, 41, 48, 51. Často jde o špatné užívání velkých a malých písmen u jmen, jazyků, zemí a oblastí. Občas o vyjmenovaná slova. (vyplívá, Jeruzalémský Chrám, starověký, Bálak, gramatika syropalestiny a zajordání, hospodinově kultu). V práci je také řada věcných překlepů.

Na základě výše uvedeného posouzení, avšak s přihlédnutím k hodnotnému obsahu práce, navrhuji před obhajobou hodnocení **výborně až velmi dobře (1-2)**.

V Praze

ThDr. Eva Vymětalová Hrabáková, Th.D.

15. 1. 2022